

DE POSTRIJDER DER PROVINCIE LIMBURG

WEEKBLAD VERSCHIJNENDE ELKEN ZATERDAG.

BUREAU EN REDACTIE
DRUKKERIJ GOLLER
(Naaml. Maatsch.)
HUEK DER RIJSLAARENWAL
(STAADTPOORT),
TONGEREN
Postcheke rekening n. 94566,
Telefoon 12
Abonnementprijs: fr. 15.00 per jaar,
Vooraf betaald,
30 centimen het nummer,
Alle toezendingen van geld, brieven en
aankondigingen, moeten franco gedaan
worden aan den uitgever.

Deel per regel fr. 1.00
Tweeden Afdeel. in Provincie-
nieuws fr. 2.00
Verkoopen op doordochten fr. 3.00
Kleine Aankondigingen:
Van 1 tot 4 regels fr. 3.50
Mee regel meer fr. 4.75
Voor meer dan één inlassing, prijs
volgens afspraak.

De Katholieke partij
vrees de kiezingen niet

Ongemerkt geraken we st. aan in
verkiezingsstemming en alles wijst er op
dat spoedig heel de actie der partijen in het
toeken der wetgevende voorkezingen van
1932 zal staan.
Voorzeker wij hebben de gemeentever-
kiezingen van October, die nauwelijking
geen zullen tot ontelbare plaatselijke scher-
mutselingen; maar die hebben een lokaal
belang, dat dikwijls van kapitaal beteake-
nis mag genoemd worden doch waarbij het
landbelang niet op het spel staat.
Bij de algemeene verkiezingen van '32
zal de socialistische partij haar laatste
troef spelen. Voor haar is het er om te
doen met de parlementaire meerderheid het
bewind te veroveren. Gelukt haar dat niet
dan zal de regering van voorwijdert te
blijven van de regering wel over zijn en zal
wel van haar 't voorstel uitgaan om naar
de driemaalveertig regeering terug te keeren.
Maar dat is de toekomstmuziek; en het is
in 't o. h. de toekomstige leiding der partij,
maar snijver en onrechtig dat met alle
goeden wil, die vrees wel gegrond zou
blijken.
In alle geval de raad van den Paus aan
de Fransche Katholieke dient ook voor de
Belgische; men weet verzeerd, zonder dat
het noodig is guntfeerd te zijn.

Schoon en schoon is twee

Anna Peeters staat bekend als een ijdel-
tuit.
Men zegt van haar « Liever op den arm
dan in den darm ».
Al dikwijls had ik hooren zeggen dat
het bij haar zoo schoon was. 'k Was dan ook
erg benieuwd om eens met eigen ogen te
zien hoe het er bij haar uitzag.
Daarop moest ik niet lang wachten. An-
na pakt gaarne uit met haar « salon », zo-
als ze haar voorplaats noemt. En toen ik
haar onlangs op de markt ontmoette nood-
igde ze me uit bij haar een tas koffie te
komen drinken.
Met Bekelen Paschen trok ik er op af.
Anna ontving me natuurlijk in haar sa-
lon, 'k Zag niets als postuurkens, kussens,
popjes en bloemen. M'n oogken schenen
er van 'k stond een oogenblik verbluft.
Fier stond Anna toe te kijken.
« Hoe vindt ge 't ? » vroeg ze.
« Afshuwelijk. ... schoon » zei ik.
Anna nam 't op als een compliment en
lachte gelukkig.
Toen ze in de keuken koffie ging zetten
nam ik het boeltje eens goed op.
't Behangpapier vol rozen, appelen en
peeren, kinderoppes groot. Daarop af-
schuwelijke schilderijen. ... een jacht, een
jonge dame die te midden van rozen sla-
mer en 'n jongen heer die haar smachtend
aankijkt; een H. Thereske met een gezicht
dat meer gelijkt aan dat van een aon-
heidskoningin dan aan een heilige, enz.
Rond de schilderijen natuurlijk kreede
vergulde lijsten met cypelkopjes o. d.
hoeken, nog liekelijker dan de schilderij zelf.
Op de venster, op de schouw, op voet-
stukken op alle mogelijke plaatsen
postuurken; en hondken, een boerke en
een boesinneke, een naakte vrouw met een
reuzenhoofd, vijfde parkers, enz.
Felt hier en daar 't 'k Zou daar niet
graag stof afnemen!
Op de schouw een groote regulator in...
reuzenacht frons, dus in plastiek. Boven er
op twee stijgende panelen. Hij wees op
9 u. en 't was rond 4 u. 'n Vod die niet ge-
bruikt wordt, dacht ik bij mezelf. Naast de
regulator twee groote bloempotten met
bloemken en kruulkes en in 't midden
een groote blauwe (!) roos.
Op tafel en stonden handwerkjes in alle
kleur en vorm; de meubels zijn er letter-
lijk door ondergestopt.
Op den vloer kussens waarin in 't midden
porjes met een duivelenen gezicht kwa-
men kijken. Waar verinnen ze 't nog!
In de hoeken vaststukjes met bloempot-
ten en op daarin rozen van minsten twee
vuisten dik.
M'n onderzoek was nog niet gezeind
maar daar kwam Anna al met de koffie
aangedragen.
't Is niet schoon iemands huishouden op
straat te brengen lijk ik nu doe, maar er
is toch geen gevaar dat U. Anna zult ken-
nen, want Anna's van die soort bestaan er
honderden. 't Eerste is dat zoovelen Anna's
salon moet vinden.
Met het geld dat zij er aan besteed heeft
had ze het zoovel schooner kunnen maken.
Waarom geen stovige meubels gekocht
in plaats van die prullerige dingetjes met
bloemen en kruulkes die vol stof kruipen?
Waarom geen behangpapier gekozen met
eenvoudige teekening en frische kleuren
in plaats van die valsche bloemen en
vruchten?
Waarom tegen de muren geen afdrucken
van schoone schilderijen in plaats van die
afschuwelijke leelijke schilderijen?
Waarom boven de schouw geen schoon
kruisbeeld in plaats van dien reusachtigen
spiegel?
Waarom overal die popachtige postuur-
kens en niet enkele schoone vazen?
Waarom al die voetstukjes, die hand-
werkjes, die kussens tegen den grond, enz.
Waarom? Omdat Anna geen smaak
heeft en denkt dat schoonheid bestaat in
overladenheid. Ze weet niet dat eenvoudige
en praktische zaken dikwijls de mooisten
zijn.

Men zou verschrikt staan, moest men het
deffen der onchristelijke zielen zien, ver-
loren door de slechte lezingen in boeken en
bladen.
Die overgrote samenwerking, welke van
de pers voor de kinderen naar de dagelij-
sche pers overgaten, brengt niet alleen de
godsdienstige en zedelijke belangen in ge-
vaar, zij is ook een bedreiging voor de
maatschappij zelve, voor de orde, voor de
familij voor al wat onze beschaving aan-
gaat.
Men bedriegt zich niet.
Met de zielen van de zedelijke en gods-
dienstige tucht te beroven, met het ram
te breken dat het die weerhoudt in den
mensch, welk ongeduldig zoekt zijne
welusten te voldoen, legt men den weg open
aan alle driften naar bezucht en sonot,
naar alle afschuwelijkheden der wanorde.
Om u daarvan te overtuigen, hebt ge
maar de geschiedenis te doorbladeren, hebt
ge maar rondom u te zien. Wij wenden ons
tot die onbewusten, die verwaalden, die
blinden, welke met hun geld den stroom
voeden, die hen moet verzvelen, welke de
wapens leveren, die hun geboef en die hun-
ner broeders dooden moeten. Wij bezwaren
hen, in den naam van die geloof, dat ons
gemeen is, van die liefde die genegenheid,
dat voorbeeld van orde waaraan zij zoo-
veel houden als wij, in zich zelven te kee-
ren, zich te onderzoeken en eindelijk het
krachtloosheid en vastberaden besluit te
nemen alle gemeenschap met den vijand te
staken, alle verraad jegens de goede zaak,
alle medewerking, aan het werk der dwa-
ling en het kwaad, in antichristene of « on-
zijdige » bladen.
Waarom dient het wer de ongelukkigden
van den huidige tijd te jammeren, indien
men anderzids schietvoorrad levert, aan
dezen, die door hunne pers, verantwoor-
delijk zijn voor de ontredering der gees-
ten?
Zullen zij bekennen hoe onzichlijk hun-
houding is? Zij bidden, opdat Gods rijk
loos, maar doen niets opdat het, come, of
levert werken met den vijand mede, opdat
het niet come.
Wie zal het wijnen, de dwaling of de
waarheid, de orde of de wanorde?
Het is tijd, hoog tijd dat iedereen werke
met de katholieke pers, om het zoo er-
barmelijk gesteld rijk der Gerechtigheid
en des Vroles te herstellen; het is hoog
tijd samen te staan met de goede pers om
de stormen te bevelen, die in het hart van
't ontredderd menschedom woelen.

zint 150.000 gehuwde vrouwen uit de nijver-
heid werden gebannen, ter vervanging waar-
van arbeiders werden aangenomen.
In verband daarmee is het zeker ver-
meldenswaardig, dat de beschermingsmaat-
regelen door de Britsche regering op tel-
gebied genomen, nog niet veel hebben opge-
leverd. Men gaat zich stilaan afvragen of
Engeland niet te veel aan zijn eigen belan-
gen heeft gedacht en die belangen slecht
heeft behartigd, doordat het zich, econo-
misch gesproken, heeft afgezonderd van het
overige Europa.

BRANKRIJE.
Drama in een krankzinnigenhuis. — EEN
BEWAKER DOOD GESLAGEN. — In het
krankzinnigengeesthuis van Le Bouscat, na-
bij Bordeaux, is een bloedig drama gebeurd.
Voor een der zinneloozen, Georges Roué,
20 jaar oud, die gevaarlijk geworden was,
had men bijzondere maatregelen genomen;
hij was er evenwel in gelukt zich van zijn
dwanglijf te ontdoen. Wanneer de bewaker
Maurice Otto in zijne cel kwam om hem
eten te brengen, werd hij door den krank-
zinnige vastgegrepen. Eene worsteling ont-
stond. Roué kon eene ijzeren staaf bemach-
tigen en sloeg deze op het hoofd van den
bewaker. Maurice Otto viel badend in zijn
bloed en de krankzinnige sloeg maar altijd
voort. Wanneer het slachtoffer bewusteloos
was, ontam Roué hem de sleutels en ver-
liet het geesthuis. Men zag hem langs de
baan loopen, met bloed aan handen en het
gelaat. Hij deed aan automobilisten teeken
van te stoppen; deze namen hem in den
auto, denkend met het slachtoffer van een
ongeluk te doen te hebben, doch wanneer
zij van den man vernamen wat er gebeurd
was, voerden zij hem naar het politiekom-
missariaat van Le Bouscat.
Roué was dan terug rustig geworden.
Terug naar 't geesthuis gevoerd werd hij
daar in eene bijzondere cel opgesloten. Wat
het slachtoffer betreft, het is in het gast-
huis overleden.

RUSLAND.
Nieuwe dwangmaatregelen tegen de gees-
telijkheid in Sovjet-Rusland. — Terwijl in
de Sovjet-pers de toestand van Kerk en
geestelijkheid aldus voorgesteld wordt, als
of de Kerk door den Staat met een zekere
verachtelijk onverschilligheid geluld wordt,
doch niet meer aan vervolging is blootge-
steld, bereiken ons den laatste tijd her-
haalbaar berichten over strenge dwang-
maatregelen in 't bijzonder tegen protes-
tantsche geestelijken. Volgens deze berich-
ten bevinden zich 30 protestantsche gees-
telijken, deels in de gevangenis van de Ge-
poe, deels in de verbanning in verafgelenen
straken van het onmetelijke Russische rijk.
In al deze gevallen zijn zij ten prooi aan
een ongewoon harde behandeling. De Brom-
berger Deutsche Rundschau, welke een
dergelijk bericht behelst, legt er bijzonder
den nadruk op, dat zij deze berichten uit
een absoluut vertrouwde bron ontving.

Roofoverval in een sneltrain. — DE
DADERS AANGEHOUDEN. — Even voor
de trein van Marseille naar Genève de sta-
tie te Valencens-Rhône in Frankrijk, zou
binnenrijden, is een stoutmoedige roofover-
val gepleegd in een eerste klassewagon.
Drie Zwitsers, Georges Schmutz, August
Keller en Sellen, bestuurder van de Oos-
terrijksche spoorwegen, werden plotseling
door twee onbekenden aangevallen. De
H. Sellen werd door een revolverkogel aan
het hoofd gewond en herooft van een kist-
je inhoudende een groot bedrag aan geld
en geldswaardige papieren.
Den H. Schmutz werd een bedraaf ont-
stolen van 5000 fr. De H. Keller werd brooft
van zijn geldtasch met 2400 fr.
Solisten konden een persoonsbescherming
gevon van de roovers, die aan het alarm-
sein trokken, en wegluchtten toen de trein
tot stilstand kwam.
Ze werden echter kort nadien te Valencia
aangehouden.

Eene roode leugen. — De propagandis-
ten, door Moskou bezield, bewezen dat
er geen werklozen in Sovjet-Rusland zijn!
Dat is eene leugen! De kommunisten heb-
ben eenvoudig het woord « werkloos »
vervangen door « boventallige arbeider »,
en door dit eenvoudig middelje is er geen
werkloosheid meer in de Roode Hel. Al-
lemaal, die voortbrengst is niet verhoogd
met de komst van de « boventallige arbei-
ders » verre van daar. En zoo onderhouden
de Soviets, evenals Engeland, Amerika en
Duitsland, miljoenen arbeiders, die geen
werk opleveren. Onderhouden is zelfs wat
al te veel gezegd want met wat een werk-
loosheid in Rusland trekt zoo hij niet kun-
nen leven als een onzer Belgische chomeurs!

Roofoverval in een sneltrain. — DE
DADERS AANGEHOUDEN. — Even voor
de trein van Marseille naar Genève de sta-
tie te Valencens-Rhône in Frankrijk, zou
binnenrijden, is een stoutmoedige roofover-
val gepleegd in een eerste klassewagon.
Drie Zwitsers, Georges Schmutz, August
Keller en Sellen, bestuurder van de Oos-
terrijksche spoorwegen, werden plotseling
door twee onbekenden aangevallen. De
H. Sellen werd door een revolverkogel aan
het hoofd gewond en herooft van een kist-
je inhoudende een groot bedrag aan geld
en geldswaardige papieren.
Den H. Schmutz werd een bedraaf ont-
stolen van 5000 fr. De H. Keller werd brooft
van zijn geldtasch met 2400 fr.
Solisten konden een persoonsbescherming
gevon van de roovers, die aan het alarm-
sein trokken, en wegluchtten toen de trein
tot stilstand kwam.
Ze werden echter kort nadien te Valencia
aangehouden.

Presidentiekiezing voor de Duitse Re-
publiek. — Zondag had in Duitsland de
tweede stemming plaats voor het verkie-
zen van den rijkspresident.
Zooals men weet, namen al de Duitsch-
mannen en vrouwen, die den ouderdom van
20 jaar bereikt hebben, deel aan deze kie-
zing. Zij hadden te kiezen tusschen drie
kandidaten; den toenwoordigen rijkspre-
sident Hindenburg, den nationaal socialist
Hitler en den kommunist Thälmann. Deze
drie kandidaten hebben bij de eerste stem-
ming op 13 Maart onderscheidelijk
18.650.000, 11.340.000 en 5.000.000 stemmen
behaald.
Dusterberg, de kandidaat van den Stalen
Helm en van de Duitse nationalen had
zich uit den strijd teruggetrokken evenals
de beruchte Winters.
Solert de eerste stemming kon er geen
tweifel over bestaan of Hindenburg zou
herkozen worden en Zondag avond om 10
uur reeds had men op dit gebied alle ze-
kerheid.
Toch was de groote belangstelling voor
deze tweede ronde van den strijd om de
macht gerechtvaardigd, omdat er thans
slechts 3 kandidaten waren tegen 5 bij de
eerste stemming.
Immers, kon men zich afvragen wat de
kiezers zouden doen die de vorige maal voor
de twee thans weggevallen kandidaten had-
den gestemd.
Daar er in Duitsland geen stem-plecht
bestaat moest de opkomst van de kiezers
natuurlijk geringer zijn en te Berlijn viel
zulk al dadelijk waar te nemen vermits
slechts 70 t. h. van het kiezerskorps op-
kwam tegen 89 t. h. bij de eerste stem-
ming. Over het geheel telde men thans 83.27
kiezers tegen 86.2 t. h. in Maart.
De vooruitsichten hebben zich dan ook
verveemlijkt; het is Hindenburg die met
meerderheid van stemmen gekozen werd.
De einduitslag is: Hindenburg bekomt
19.367.688 stemmen, Hitler 13.419.603 stem-
men; Thälmann 3.705.998 stemmen.
Maarschalk van Hindenburg is tot Rechs-
president herkozen met ongeveer 52 t. h.
van de stemmen. Hitler moet het doen met
36.6 ten honderd van de stemmen en Thäl-
mann met 10.3 ten honderd, hetgeen feit-
lijk voor de twee laatste op een zeer hoog
percent van stemmen neerkomt.

Roofoverval in een sneltrain. — DE
DADERS AANGEHOUDEN. — Even voor
de trein van Marseille naar Genève de sta-
tie te Valencens-Rhône in Frankrijk, zou
binnenrijden, is een stoutmoedige roofover-
val gepleegd in een eerste klassewagon.
Drie Zwitsers, Georges Schmutz, August
Keller en Sellen, bestuurder van de Oos-
terrijksche spoorwegen, werden plotseling
door twee onbekenden aangevallen. De
H. Sellen werd door een revolverkogel aan
het hoofd gewond en herooft van een kist-
je inhoudende een groot bedrag aan geld
en geldswaardige papieren.
Den H. Schmutz werd een bedraaf ont-
stolen van 5000 fr. De H. Keller werd brooft
van zijn geldtasch met 2400 fr.
Solisten konden een persoonsbescherming
gevon van de roovers, die aan het alarm-
sein trokken, en wegluchtten toen de trein
tot stilstand kwam.
Ze werden echter kort nadien te Valencia
aangehouden.

OPROEP TOT HET GEWETEN

Het moet niemand verwonderen, dat we
nu en dan eens terugkomen op het overbe-
langrijk vraagstuk van het lezen over het
algemeen en het lezen van bladen in 't bij-
zonder.
Ondanks zoovale verwittigingen van Z.
H. den Paus, ondanks zoovle dringende
vermaningen der bisschoppen, ondanks zo-
vele gezaghebbende getuigenissen nopens
het kwaad van de goddelooze of « onzijdige »
pers, zijn er nog zoovle brave men-
schen, die niet begrijpen niet willen be-
grijpen, die zich de ooren stoppen, om
niet te moeten hooren en zich de oogen
blindekken, om niet te moeten zien. Zij
hebben vergift in en worden niet get-
ward; zij zijn verlamd, verblijnd, gehypnoti-
seerd, betoverd.
Daar hebt ge nu wel den noodlottigen in-
vloed der antikatholieke pers. Zij heeft al
het vuur der zielen uitgedoofd, alle goede
gemeetbeweging stopgemaakt, alle werkzaam-
heid van bovennatuurlijk leven vastgeklus-
terd en houdt gevangen in hare netten, de
lezers wier geestzuchtiging zij vervolscht,
wier geestesleven zij verwormd, wier gevoel-
heid zij gelooft heeft.

UITENLAND

ENGLAND.
Een oude procureur veroordeeld. — De
Old Baley, de Engelsche rechtbank, heeft
deze week een tachtigjarige procureur ver-
oordeeld die bijna een halve eeuw zijn be-
roep had uitgeoefend en thans tot 20 jaar
hechtenis werd veroordeeld.
Verleden jaar was de oude rechter in een
moeijeliken toestand geraakt en had het geld
van zijn patiënten gebruikt om zijn
schulden te kunnen voldoen. Rechter Swift
de over de zaak te oordeelen had, zegde
diep getroffen te zijn door het schandelijke
eener daad als die van den 80 jarigen rech-
ter, bijzonder, omdat hij zelf zoovle jaren
andere had moeten verlossen en dus meer
dan iemand anders hadde moeten beseffen,
hoe schandelijk eene daad was als die waar-
aan hij zich plichtig maakte.
Volgens recht zou hij zich verplicht heb-
ben gezien den schuldeike eene gevangenis-
straf op te leggen, doch gezien den hoogen
ouderdom van den schuldigen man, nam
hij verzachtende omstandigheden in aan-
merking en veroordeelde hem tot eene lich-
tere straf.
— Treurige balans. — De Britsche min-
ster van arbeid heeft de maandelijksche sta-
tistiek gedurende 1931 betreffende de
arbeidsmarkt verschenen, samengvat in
een echt treurige balans.
Het gemiddeld getal der werkloozen daalde
nimmer onder 2.500.000. In September
werd het recordcijfer namelijk 2.897.000
m.a.w. 22 p.c. bereikt. In de kooldijnen
was het gansche jaar slecht. In September
waren er 19.9 p.c. der mijnwerkers, vol-
sagen werkloos. Op het einde van het jaar
trad een lichte verbetering in.
In de IJzerdijnen krom het getal werk-
loozen van 30 p.c. in Februari tot 48.5 p.c.
in September. In het hoogovenbedrijf
schommelde het gemiddeld tusschen 34
en 45 p.c. In de staalfabrieken, ijzergieterijen
en pletterijen steeg de werkloosheid tot 44
en zelfs 49 p.c.
In het mechaniekbedrijf nam de toestand
eens steeds ernstiger wending aan, terwijl
in het scheepsbouwbedrijf 51 p.c. der ar-
beiders werkloos waren.
Geurende de drie eerste trimesters was
het met het katoenbedrijf bijzonder treur-
ig gesteld. Hierin trad een gevoelige ver-
betering in, toen Engeland van den goud-
standaard afzag ten gevolge waaraan het
gemiddelde getal der werkloosheid van 45
p.c. zakte op 27.4 p.c.
In het bouwvak bleef de toestand — 20
p.c. werkloosheid — nagenoeg ongewijzigd.
In 't kort samengevat, heerscht er in alle
takken van de nijverheid het grootste pes-
simisme, zodat men zich met bezorgheid
afvraagt wat 1932 nu nog zal brengen. Ze-
ker valt er inzake werkloosheid thans een
lichte verbetering te bemeunen, wat voor-
namelijk is toe te schrijven aan het feit,

AMERIKA

Van officierstuk in manspik. — H.
Lavinder A. Wallace, oud-student van de
Hoogeschool van Holy Cross, die voor twee
jaar dienst genomen had bij de marine der
Verenigde Staten, heeft thans zijn vrede
gedaan in een Trappistenklooster. De tij-
ding dat een officier van de Amerikaanse
Vloot in een strenge orde is getreden, heeft
de aandacht gevestigd op den godsdienstige
geest, die er heerscht onder de zee-
lieden en vliegers van de vlootbasis van
Hampton Roads. De vlootafgocgenier P.
Michael Mally die met de godsdienstige lei-
ding der katholieke militairen van Ham-
pton Roads is belast, heeft tevens een pa-
rochie van meer dan 1500 zielen.
— Een afgesneden vinger in den
brieffoosel als... laatste waarschuwing. —
De H. Wilberding, een bekend zakenman uit
Cleveland (Ohio), die een paar weken gele-
den een dreigbrief had ontvangen, heeft in
zijn briefvenus een omslag gevonden met
een afgesneden vinger.
Een tweede brief was er aan toegevoegd
Deze laatste als volgt:
« Teren onze waarschuwingen in, hebt gij
de politie verwittigd. Wij eischen dan ook
niet meer 1000 dollar zoals in ons eerste
schrijven, maar 2000 dollar. Zooniet staat
het eerste u te wachten. Hierbij vindt gij
het bewijs dat het ons ernst is. »
De H. Wilberding heeft den brief in 't
afgesneden vinger aan de politie verhand-
d. Geesheeren zullen uitmaken of de
vinger afkomstig is van een levende of van
een lijk.
De woning van den H. Wilberding wordt
dag en nacht door de politie bewaakt.
ZUID-AMERIKA.
Vullanen in uitbarsting in Argentinië en
Petaoale. — REN REGEN VAN ASCH
OVER DE STAD BUENOS-AYRES. — Een
ongewoon natuurverschijnsel heeft zich
voorgedaan in Buenos-Ayres, hoofdstad van
Argentinië, waar Maandag een overvloedige
aschregen is neergevallen. Dit verschijnsel
werd voorheen nooit waargenomen in die
streek. De bevolking was er door verrast.
Men denkt dat de asch voortkwam uit een
vuurspuisende berg, gelegen op een afstand
van 1300 kilometer, op de kust van Chili.
De aschregen heeft den heelen voormoer
voortgeduurd. Alles was bedekt met een
wiltachte laag.
Men vernoot anderzids dat er nogal
hevige aardschokken de inwoners der steden
Mendoza en San Rafael en der dorpen uit
het Zuiden der provincie, den schrik op
het lijf hebben bejaagd. Nadere bijzonder-
heden over de aangerichte schade worden
voortocht. De vulkaan Descabagado, 4500
meter hoog, gestaan op de grens van Chili
en Argentinië, welke werd beschouwd als
sedert onheuglijke tijden geodooft, is in
werking getreden. Lava, asch, sand en steen-
neren werden weg geslingerd.
Vanaf het dorp Malargua bemerkte men
de vlammen op het Cordillera-gebied. De
bevolking, in de nabijheid gevestigd, is op
de vlucht geslagen. De streek is niet dicht
bevolkt. Toch bestaat er vrees, dat er slach-
toffers gevallen zijn. Electriche ontlading-
en hinderen de telegrafische verbindingen.
Volgens berichten uit Chosmalal (Pata-
gonië) waar geweldige onderaardsche knal-
len en ontploffingen werden vernomen, zou
de vuurspuisende berg Dumny oevens vol
in gisting zijn. De toestand zou literair
zorgbarend zijn.
Dinsdag duurde de aschregen nog altijd
voort en bedekte de straten der steden
Oriente en Santiago met slijk. De treinen
uit het Zuiden zijn stampvol vluchtelingen,
komende van Curigo, Ranvagua en San
Fernando.
Professor Walter Schiller, gehecht aan
het Museum van La Plata, heeft betreffend
de vulkaanuitbarsting gezegd, dat de asch-
regen lavaregen al de wespanden van Rio
Negro en La Palma zal beschadigen.
De sterrekundige Martin Gil deelde zij-
nerzijds mee, dat het zondoring verschijn-
sel herinnert aan den aschregen welke zich
voorded bij de ramp en de vernieling van
Pompei. De geleerde heeft het samen-
treffen vastgesteld van zonnevlekken en elec-
tromagnetische ontladingen met de aards-
schokken. Hij geloof dat de drukkung in
den schoot der vulkanen de steenen ver-
pulvert welke er gestookt worden aan duiz-
zende tonnen. Het zand dat alzoo gevormd
wordt stijgt tot 8000 meter hoogte. Zulks
legt uit dat de asch op grooten afstand ver-
spreid wordt.
Men rekent dat de asch, te Buenos-Ayres
gevallen, de tien kubiek centimeter, per
vierkant meter overtreft en dat de massa
nagenoeg 2 miljoen kubiek meter bereikt.
Een groot deel der bevolking van Ar-
gentinië is door schrik bevangen. Men begon
ginder reeds te spreken van het einde der
wereld. De reusachtige vulkaan Tinguirica
en talrijke vulkanische heuvels van de
Midden-Andes zijn in volle werking. Ont-
zaglijke hoeveelheden asch en rook worden
uitgestooten en verspreiden zich over de
heele omgeving.
De boeren verzamelden in allerhaast hun
vee op de velden, ten einde ermeer naar
veiligere plaatsen te vluchten. Het is niet
moeijel om begrijpen, dat duizenden menschen
in een paniekstemming verkeerden of ver-
keerd hebben. Hevige aardschokken gepaard
met electriche ontladingen en onderaardsche
grommel werden onder meer in al
de voorsteden van Santiago waargenomen.
De lucht wordt verduisterd door den
aschregen, zoodanig dat men in de geestes-
terde steden in volen dag verplicht is ge-
weest de straatverlichting aan te steken om
het verkeer te kunnen regelen.
Te Trenque Lauquen bleven de winkels
gesloten, in verband met de duisternis. De
streek, door de aardschok beproefd, heeft
een lengte van 640 kilometer op een breed-
te van 1120 kilometer. De regering van
Chili heeft waarnemers per auto of per
vliegtuig naar de bedreigde gewesten ge-
zonden. Een Argentijnsch vlieger die
waarneming naar de Chileense grens
werd gestuurd, heeft bij zijn terugkeer ver-
klaard, dat de aschregen een dichten mist
vormt, waardoor het uitzicht vrijwel heele-
maal wordt belemmerd.
De geweldige vulkanische uitbarstingen
die thans groote deelen van Zuid-Amerika
verontstralen, gaan gepaard met een asch-
regen welke in een dergelijk grooten om-
vang sinds lang niet is waargenomen.
Thans doet zich de vraag voor of het
mogelijk is dat de aschregen door middel van
de luchtstroomingen tot Europa kan door-
dringen. Vast staat, dat de buitengewone
fijne vulkanische asch bij vrij hevige kilo-
meters ver neerkomen kan, zoodra zij de
hogere luchtlagen heeft bereikt.
Dat kon bijvoorbeeld worden waargeno-
men bij de geweldige uitbarsting van de
Kratatau in het jaar 1883, evenals bij
de uitbarsting van den Vesuvius in het jaar
1906. Maanden na de uitbarsting van den
Kratatau werden in Europa heldere nachten
op groote hoogte lichtende wolken waarge-
nomen. Het waren aschwolken welke
door de zon werden belicht.
Waarnemingen dat vulkaan-asch na een
verplaatst van eenige duizenden kilo-
meters nog als « aschregen » de aarde o reikt,
zijn tot nu toe niet gemeld, omdat de fijne
stof en aschdeeltjes voortreffelijke water-
condensatoren zijn. Blijft derhalve de asch
in de luchtlagen, waarin volvorming mo-
gelijk is, dan worden de aschdeeltjes aan

ITALIE

Geen drinkgeld meer. — Het Fascistis-
che Nationaal Verbond voor het Hotelwezen
en Vru-middelgeverkeer maakt het reizend
publiek er op attent dat, volgens de nation-
ale arbeidsovereenkomst, aan het perso-
neel van hotels, restaurants, pensions, reis-
bureaus, slaapwagens-ondernemingen, ver-
keersauto's enz., ten strengste verboden is
beloeningen op een of andere wijze aan te
nemen. Op overtredingen van dit voor-
schrift staan zware straffen. Onder bepa-
de omstandigheden zelfs onmiddellijk ont-
slag, zonder eenige uitbetaling! De over-
eenkomst schrift ook voor: dat in de loka-
liteiten waar het personeel zijn bedrijf uit-
oefent, aanplakbiljetten in vier talen moe-
ten zijn opgehangen, waarop duidelijk staat
aangegeven: « Foiten zijn afgeschaft. Hier-
worden geen foiten gegeven! »

BRANKRIJE

Roofoverval in een sneltrain. — DE
DADERS AANGEHOUDEN. — Even voor
de trein van Marseille naar Genève de sta-
tie te Valencens-Rhône in Frankrijk, zou
binnenrijden, is een stoutmoedige roofover-
val gepleegd in een eerste klassewagon.
Drie Zwitsers, Georges Schmutz, August
Keller en Sellen, bestuurder van de Oos-
terrijksche spoorwegen, werden plotseling
door twee onbekenden aangevallen. De
H. Sellen werd door een revolverkogel aan
het hoofd gewond en herooft van een kist-
je inhoudende een groot bedrag aan geld
en geldswaardige papieren.
Den H. Schmutz werd een bedraaf ont-
stolen van 5000 fr. De H. Keller werd brooft
van zijn geldtasch met 2400 fr.
Solisten konden een persoonsbescherming
gevon van de roovers, die aan het alarm-
sein trokken, en wegluchtten toen de trein
tot stilstand kwam.
Ze werden echter kort nadien te Valencia
aangehouden.